

تلاشی در مسیر معرفت

- دانلود گام به گام تمام دروس ✓
- دانلود آزمون های قلم چی و گاج + پاسخنامه ✓
- دانلود جزوه های آموزشی و شب امتحانی ✓
- دانلود نمونه سوالات امتحانی ✓
- مشاوره کنکور ✓
- فیلم های انگیزشی ✓

 www.ToranjBook.Net

 [ToranjBook_Net](https://t.me/ToranjBook_Net)

 [ToranjBook_Net](https://www.instagram.com/ToranjBook_Net)

سوم و چهارم دبستان

۱۸ آذر ۱۴۰۱

خواندن برای فهمیدن
زمان کل آزمون: ۹۰ دقیقه

ویراستاران مستندسازی	مسئول درس مستندسازی	ویراستار آزمون	مسئول درس و طراح سوال	گزینشگرار ویراستاران
مائده بهادری، الناز معتمدی	فریبا رئوفی	پژمان صادقی	سهیلا چهره‌نگار	

آفرین ساجدی	مدیر تولید آزمون	گروه فنی تولید
فریده میدر قره شیران	مسئول دفترچه‌ی آزمون	
فرناز براتی پورفرد	گرافیکست و تصویرگر	
زهرا سلطانی	امور کامپیوتری و صفحه‌آرا	
مازیار شیروانی مقدم	مدیر گروه مستندسازی	
فریبا رئوفی	مسئول دفترچه‌ی مستندسازی	
ممید عباسی	ناظر چاپ	

تلاشی در مسیر موفقیت

در روزگاران قدیم در دشتی دور، موشی زیرک و دانا در زیر درختی برای خود لانه‌ای داشت، اتفاقاً در همسایگی او نیز گربه‌ای زندگی می‌کرد. این دو، دشمنان قدیمی بودند؛ زیرا گربه قبلاً موش‌های زیادی را شکار کرده بود و موش نیز همیشه مواظب بود که گرفتار گربه نشود. در محل زندگی آنها حیوانات زیادی زندگی می‌کردند؛ برای همین شکارچیان بسیاری برای شکار به آن‌جا می‌آمدند.

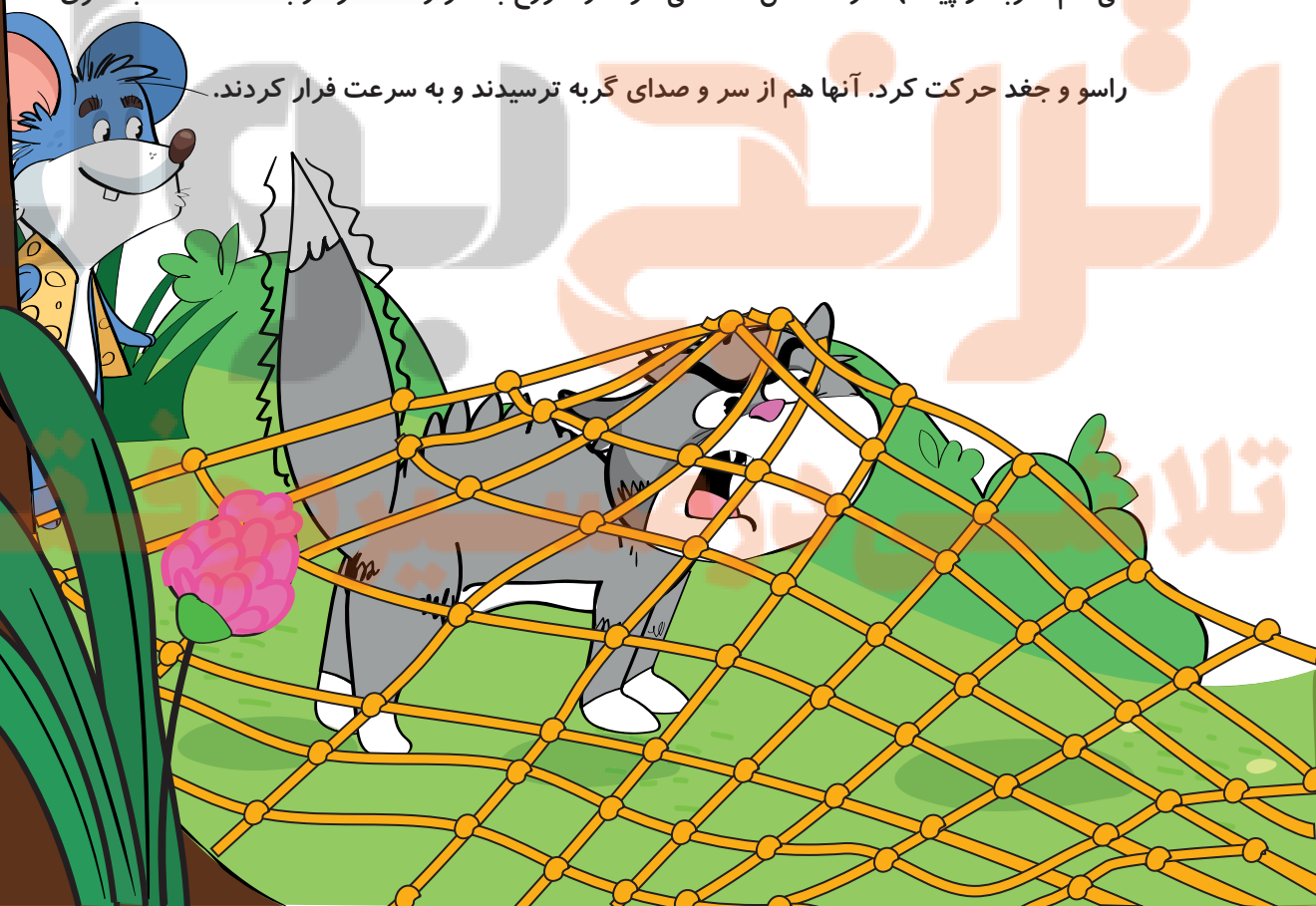
یک روز که موش برای تهیهی غذا از لانه‌اش بیرون رفته بود، هنوز چند قدمی دور نشده بود که دید گربه‌ی همسایه در تور یکی از این شکارچیان گرفتار شده است؛ اول خیلی خوشحال شد، ولی همین که چند قدمی جلوتر رفت، راسویی را دید که کمین کرده بود و قصد داشت او را شکار کند.

به سرعت از آن محل دور شد و به طرف دیگر رفت. ناگهان چشمش به بالای درخت افتاد، دید در آنجا نیز جغدی نشسته و به او نگاه می‌کند و اتفاقاً او نیز قصد داشت موش را شکار کند.

موشی خیلی ناراحت بود و مانده بود که چکار کند. ناگهان فکری به ذهنش رسید و با خود گفت: بهتر است به طرف گربه رفته و از او کمک بخواهم. او که حالا گرفتار شده است، دیگر نمی‌تواند به من آسیبی برساند.

پس به طرف گربه رفت و گفت: اگر تو به من کمک کنی که از دست راسو و جغد نجات پیدا کنم، من هم با دندان‌های تیزم، گره‌های بندی را که بر دست و پای تو پیچیده شده است باز کرده و تو را آزاد می‌کنم. گربه از پیشنهاد او احساس شادمانی کرده و شروع به سر و صدا کرد و به حالت حمله به سوی راسو و جغد حرکت کرد. آنها هم از سر و صدای گربه ترسیدند و به سرعت فرار کردند.

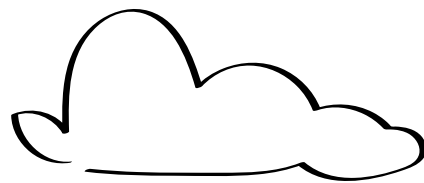

موش دانا و زیرک که دیگر خیالش راحت شده بود، به قول خود وفا کرد و شروع به باز کردن گره‌ها کرد ولی ناگهان با خود گفت: الان گره خیلی گرسنه است. اگر همه‌ی بندها را باز کنم، ممکن است من را شکار کند و بخورد. پس بهتر است تعدادی از گره‌ها را باقی بگذارم تا در زمان مناسب آنها را باز کنم. کم کم هوا تاریک شد و شب همه جا را فرا گرفت. موشی بعد از مدتی، دست از کار کشید.

گره به با ناراحتی به او گفت: چرا همه‌ی گره‌ها را باز نمی‌کنی؟

موشی در جواب گفت: خیلی خسته‌ام باید کمی استراحت کنم و برای استراحت به لانه‌اش رفت.

موش بعد از این که شکارچی را دید که به طرف
گره می‌رود، به سرعت از لانه بیرون آمد و بقیه‌ی
گره‌ها را باز کرد. گربه از این که شکارچیان آمده
بودند تا او را با خود ببرند، خیلی خیلی ترسیده
بود، برای همین به سرعت از درخت بالا رفت و از
محل دور شد.

شکارچیان وقتی رسیدند، بندهای پاره شده را دیدند و با تعجب دور و بر خود را خوب نگاه کردند و فهمیدند که از
شکار خبری نیست. سریع دام‌ها را جمع کردند و به محل دیگری رفتند.

فردای آن روز، گربه که از کمک موش خوشحال شده بود، برای تشکر به سراغ او آمد و از او خواست که به دوستی

با او ادامه دهد. موش زیرک و دانا می‌دانست که دوستی موش و گربه امکان ندارد؛ زیرا گربه هر لحظه ممکن است

گرسنه شود و او را شکار کند و بخورد. پس پیشنهاد او را قبول نکرد.

گربه هم خیلی ناراحت شد و به سرعت از آنجا دور شد. موش زیرک و دانا با عقل و هوش خود توانست از

دست سه دشمن قوی (جغد و راسو و گربه) نجات پیدا کند و سالیان سال خوب و خوش به زندگی‌اش ادامه دهد.

۱- با توجه به داستان، کدام شخصیت گوشت خوار نبود؟

(۱) گربه (۲) راسو (۳) جغد (۴) موش

۲- موشی برای اینکه تمام بندهای گربه را باز نکند چه کاری را بهانه کرد؟

(۱) خستگی و استراحت (۲) گرسنگی و نیاز به غذا
(۳) بی اعتمادی به گربه (۴) تنبلی و بی حوصله بودن

۳- چرا موشی پیشنهاد دوستی گربه را قبول نکرد؟

(۱) چون از او خوشش نمی آمد.
(۲) چون می ترسید که گربه هر وقت گرسنه شود او را بخورد.
(۳) چون فهمید که گربه می خواهد او را فریب دهد.
(۴) چون تنهایی را بیش تر دوست داشت.

۴- کدام گزینه از نتایج این داستان نیست؟

(۱) با عقل و هوش می توان زندگی خوشی برای خود فراهم کرد.
(۲) اگر به کسی کمک کنیم، دیگران هم به ما کمک می کنند.
(۳) هیچ گاه نباید به دشمن خود اعتماد کنیم.
(۴) با تلاش و کوشش به هر چه بخواهیم می رسیم.

۵- از نظر موش بهترین زمان برای آزاد کردن گربه چه زمانی بود؟

(۱) وقتی راسو و جغد رفتند.
(۲) وقتی شکارچیان نزدیک شدند.
(۳) موش قصد نداشت دشمنش را نجات دهد.
(۴) هنگام شب و تاریکی

۶- در متن زیر هم خانواده ی کدام واژه دیده نمی شود؟

«گربه از پیشنهاد او احساس شادمانی کرده و شروع به سر و صدا کرد و به حالت حمله به سوی راسو و جغد حرکت کرد.»

(۱) تحرک (۲) تحمیل (۳) عرش (۴) محسوس

۷- عبارت «شب همه جا را فرا گرفت» به چه معناست؟

(۱) صبح شد. (۲) همه جا تاریک شد.
(۳) همه جا روشن شد. (۴) خورشید طلوع کرد.

۸- درستی یا نادرستی دو عبارت زیر، به ترتیب از راست به چپ در کدام گزینه آمده است؟

الف) لانه ی موش در زیر درختی در دشت قرار داشت.

ب) گربه و موش در ابتدا با هم دوست بودند و بعداً تبدیل به دشمن یکدیگر شدند.

(۱) درست - نادرست (۲) نادرست - درست
(۳) درست - درست (۴) نادرست - نادرست

۹- مطابق با متن، علت این که شکارچیان زیادی برای شکار به این دشت می‌رفتند، چه بود؟

(۱) از حضور موش آگاه بودند و فقط می‌خواستند که او را شکار کنند.

(۲) در محل زندگی شکارچیان کمبود غذا وجود داشت.

(۳) برای تفریح و وقت گذراندن در طبیعت این کار را انجام می‌دادند.

(۴) در محل زندگی موش و گربه، حیوانات زیادی زندگی می‌کردند.

۱۰- به ترتیب بعد از اینکه موش دید که گربه در تور افتاده است، چه حسی پیدا کرد؟ (از راست به چپ)

(۱) خوشحال - خوشحال (۲) ناراحت - ناراحت

(۳) ناراحت - ناراحت (۴) خوشحال - ناراحت

۱۱- بعد از اینکه موش گربه‌ی همسایه را در تور دید، به ترتیب چه کسانی را مشاهده کرد؟

(۱) راسو - جغد (۲) جغد - راسو

(۳) شکارچی - جغد (۴) شکارچی - راسو

۱۲- مطابق با متن زیر معنی عبارت «کمین کردن» چیست؟

«همین که چند قدم جلوتر رفت، راسویی را دید که کمین کرده است و قصد داشت او را شکار کند.»

(۱) پنهان شدن (۲) مخفی شدن (۳) نشستن (۴) گزینه‌های «۱» و «۲»

۱۳- کدام گزینه از ویژگی‌های موش در این داستان نمی‌باشد؟

(۱) زیرکی (۲) دانایی (۳) باهوشی (۴) شجاعت

۱۴- مطابق با متن داستان، ترتیب درست عبارت‌های زیر کدام است؟

الف) گربه با ناراحتی به او گفت: چرا همه‌ی گره‌ها را باز نمی‌کنی؟

ب) موش دانا و زیرک که دیگر خیالش راحت شده بود، به قول خود وفا کرده و شروع به باز کردن گره‌ها کرد.

ج) موش هم به سرعت از لانه بیرون آمد و بقیه‌ی گره‌ها را باز کرد.

د) آن‌ها از سر و صدای گربه ترسیدند و به سرعت فرار کردند.

(۱) د - ب - ج - الف (۲) ب - د - الف - ج

(۳) د - ب - الف - ج (۴) ب - الف - د - ج

۱۵- موش برای باز کردن گره‌های بند از چه چیزی استفاده کرد؟

(۱) دندان و ناخن‌های تیز خودش (۲) فقط ناخن‌های تیزش

(۳) فقط دندان‌های تیزش (۴) کمک حیوانات دیگر

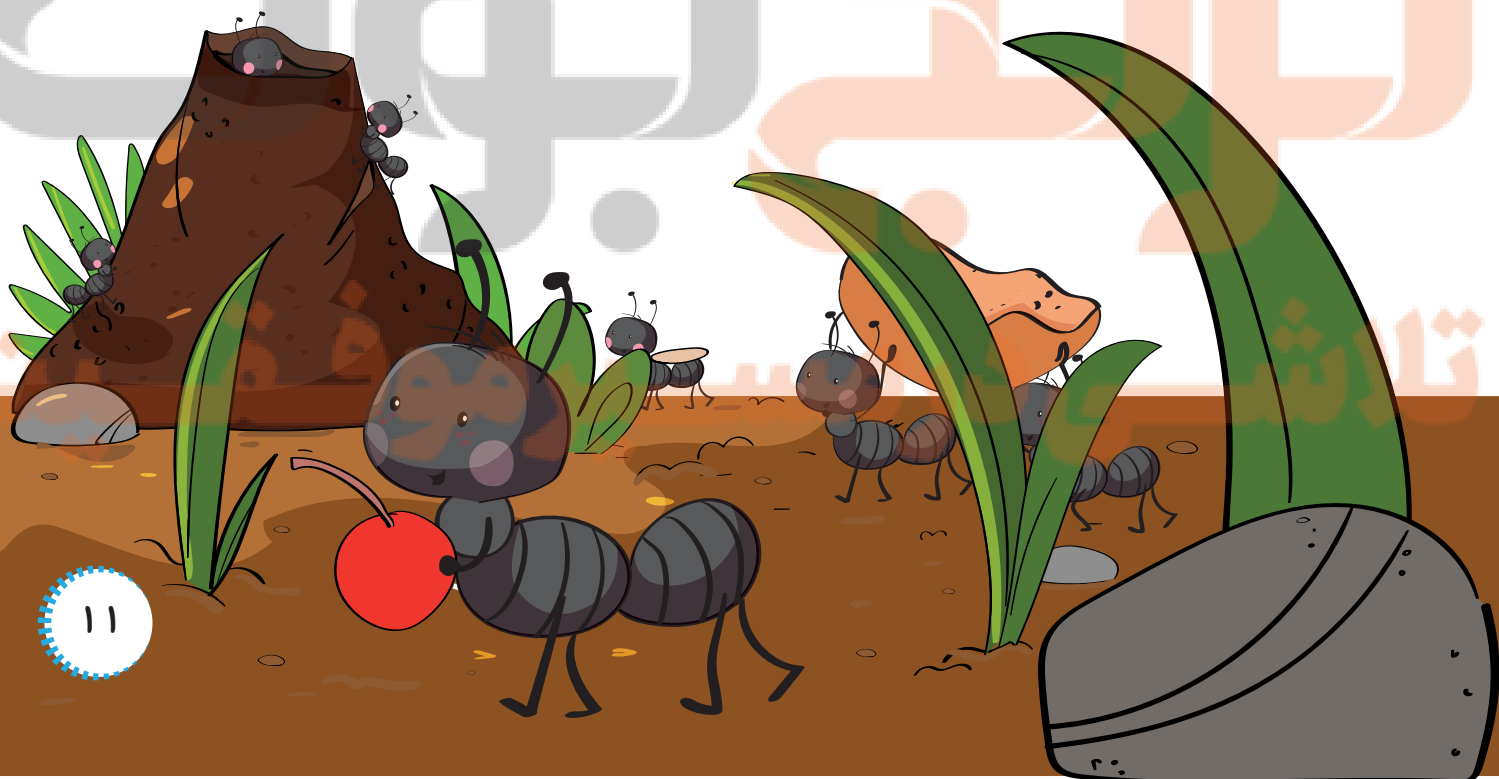

مورچه‌ها جانوران بسیار زحمت‌کشی هستند و تمام عمر خود را فقط کار می‌کنند. مورچه‌ها حشراتی اجتماعی هستند و مثل بقیه‌ی حشرات همچون زنبورها، موریه‌ها و ... گروهی زندگی می‌کنند. هرچند ممکن است مورچه‌ها در ظاهر، فایده‌های حشرات دیگر مثل زنبور عسل را نداشته باشند اما حضور آنها در طبیعت مفید و لازم است. بیشتر مورچه‌ها، مورچه‌ی کارگر نام دارند که آذوقه جمع‌آوری می‌کنند و به لانه می‌برند تا برای فصل زمستان که از داخل زمین بیرون نمی‌آیند، غذای کافی داشته باشند.

مورچه‌ها از دسته‌ی موجودات اجتماعی هستند و به صورت دسته‌جمعی و گروهی زندگی می‌کنند. بیش از ۳۵۰۰ نوع مورچه در جهان وجود دارد که معمولی‌ترین آنها مورچه‌های قرمز و سیاه نام دارند. مورچه‌ها با این‌که جثه‌ی خیلی کوچکی دارند ولی توانایی زیادی در حمل بار دارند و باری حداقل ۱۰ یا ۱۵ برابر وزن خودشان را می‌توانند حمل کنند.

مورچه‌ها در قسمت سر خود یک مغز، یک جفت چشم، دهان و آرواره‌های نیرومند دارند. روی سر مورچه‌ها یک جفت شاخک یا آنتن وجود دارد که مرتب در حال جنبیدن است. مورچه‌ها بینی ندارند، ولی حس بویایی بسیار قوی‌ای دارند. در واقع از طریق همین شاخک‌های روی سرشان بو را حس می‌کنند و به وسیله‌ی همین شاخک‌ها می‌توانند راهشان را پیدا کنند و همچنین با مورچه‌های دیگر ارتباط برقرار کنند.

مورچه‌ها موجوداتی هستند که همه نوع آب و هوایی را می‌توانند تحمل کنند و در تمام نقاط مثل دشت‌های شنی، چمنزارها، کرانه‌ی دریاها، دامنه‌ی کوه‌ها، جنگل‌ها و ... زندگی می‌کنند و فقط آنها را در نقاط خیلی مرتفع کوه‌ها نمی‌توان یافت.

مورچه‌ها در مقایسه با حشرات دیگر لانه‌ی ساده‌تری می‌سازند. بعضی از مورچه‌ها در تپه یا خاک‌ها زندگی می‌کنند. بعضی‌ها در چوب درخت بلوط لانه می‌سازند. بیشتر آنها در زیر زمین تونل‌هایی حفر می‌کنند یا با استفاده از موادی، خاکریز (پرچین) درست می‌کنند.

یک لانه‌ی مورچه از چندین اتاقچه که به‌وسیله تونل‌هایی به هم مرتبط می‌شوند، تشکیل شده است. هر اتاقچه مخصوص نگهداری تخم مورچه‌ها یا انبار مواد غذایی است.

لانه‌ی مورچه‌ها طبقاتی است و هر طبقه در لانه‌ی مورچه‌ها مخصوص کار خاصی است. به همین دلیل درجه‌ی حرارت هریک از طبقات با دیگری فرق می‌کند. مثلاً دمای اتاق تخم مورچه بالا و دمای اتاق انبار مواد غذایی پایین است. تعداد طبقات لانه‌ی مورچه گاهی به چهل طبقه نیز می‌رسد.

آن‌ها دانه‌های جمع‌آوری شده را به‌طور منظم و دقیق در کنار هم قرار می‌دهند؛ آن‌ها دانه‌های گندم را از وسط به دو نیم می‌کنند تا هنگام رسیدن رطوبت سبز نشود، ولی دانه‌های خربزه را به جای نصف، به چهار قسمت تقسیم می‌کنند؛ زیرا می‌دانند که دانه‌های خربزه اگر به دو نصف تقسیم شوند، باز هم قابلیت سبز شدن را دارند و به محض تماس با آب، رشد خواهند کرد و لانه‌ی مورچه‌ها را از بین خواهند برد.

اگر مورچه‌ها را تماشا کرده باشید، حتماً دیده‌اید که مورچه‌ها در مسیر حرکتشان وقتی به هم می‌رسند، چند ثانیه روبه‌روی هم می‌ایستند، شاخک‌هایشان را تکان می‌دهند و انگار با یکدیگر حرف می‌زنند یا مثلاً وقتی غذایی سنگین مقابل مورچه‌ها قرار دارد، بعد از چند بار تلاش کردن آن را رها می‌کنند و به لانه برمی‌گردند. چند دقیقه بعد با چند مورچه می‌آیند تا با کمک یکدیگر آن را به لانه حمل کنند. این موضوع همیشه جای سؤال بوده که مورچه‌ها چگونه هم‌نوع‌هایشان را آگاه می‌کنند؟

کسی تا حالا صدایی از مورچه‌ها نشنیده است اما شرط لازم سخن گفتن و فهماندن مقصود، زبان نیست. هر وسیله‌ای که حیوانات بتوانند با آن هدف و مقصود خودشان را برسانند، مثل زبان است.

مورچه‌ها از چند غده در بدن خودشان ماده‌ای به نام فرومون آزاد می‌کنند که وسیله‌ی برقراری ارتباط است. مورچه‌ها می‌توانند با بر جای گذاشتن این ماده‌ی شیمیایی، اطلاعات مفیدی را به مورچه‌های دیگر انتقال دهند. مورچه‌ها بر روی سطح خاک، فرومون بر جای می‌گذارند تا بقیه‌ی مورچه‌ها بتوانند آن را دنبال کنند. مورچه‌های بعدی برای تشخیص بوی فرومون، از شاخک‌های بلند و نازکِ متحرک خود استفاده می‌کنند. مورچه به وسیله‌ی دو شاخک خود اطلاعات لازم در مورد جهت و شدت بو را می‌فهمد.

مورچه‌ها از فرومون، فقط برای ردیابی استفاده نمی‌کنند. وقتی که یک مورچه آسیب می‌بیند، از خودش فرومونِ خطر منتشر می‌کند که باعث می‌شود مورچه‌های اطراف او در حالت تهاجمی قرار بگیرند و همین‌طور مورچه‌های بیشتری به آن منطقه جذب شوند.

۱۶- با توجه به متن، کدام جانوران زندگی گروهی دارند؟

- (۱) زنبورها (۲) گربه‌ها (۳) سگ‌ها (۴) موش کورها

۱۷- وظیفه‌ی مورچه‌های کارگر چیست؟

- (۱) حمل غذایی که دیگران پیدا کرده‌اند (۲) ساخت خانه برای ملکه
(۳) جمع‌آوری آذوقه (۴) ساخت طبقات مختلف لانه

۱۸- با توجه به متن، اگر یک مورچه ۵ گرم باشد، حداقل چه وزنه‌ای را می‌تواند بلند کند؟

- (۱) ۵۰ گرمی (۲) ۱۰۰ گرمی (۳) ۵۰۰ گرمی (۴) ۷۰۰ گرمی

۱۹- مورچه‌ها در کدام مناطق یافت نمی‌شوند؟

- (۱) دشت‌های شنی (۲) کرانه‌ی دریاها (۳) جنگل‌ها (۴) قله‌ی کوه‌ها

۲۰- کدام گزینه در مورد لانه‌ی مورچه‌ها نادرست است؟

- (۱) لانه‌ی مورچه‌ها دارای چند اتاقچه است.
(۲) هر اتاقچه مخصوص نگهداری از تخم‌ها یا مواد غذایی است.
(۳) دمای اتاق تخم‌ها از اتاق مواد غذایی بالاتر است.
(۴) لانه‌ی مورچه‌ها یک طبقه دارد.

۲۱- کدام گزینه در قسمت سر مورچه یافت نمی‌شود؟

- (۱) مغز (۲) یک جفت چشم

- (۳) بینی (۴) دهان

۲۲- کدام گزینه در مورد مورچه‌ها درست است؟

- (۱) برخی از مورچه‌ها در درخت‌هایی مانند بلوط زندگی می‌کنند.
(۲) مورچه‌های کارگر با هم ارتباط برقرار نمی‌کنند.
(۳) بینی مورچه‌ها بسیار قوی عمل می‌کند.
(۴) معمولی‌ترین نوع مورچه‌ها، مورچه‌های سیاه و سفید هستند.

۲۳- مورچه‌ها در کدام فصل از لانه بیرون نمی‌آیند؟

- (۱) بهار (۲) پاییز
(۳) زمستان (۴) تابستان

۲۴- مورچه‌ها از چه طریقی بو را حس می‌کنند؟

۱) شاخک‌های روی سرشان

۲) بینی

۳) آرواره‌های نیرومند

۴) مورچه‌ها حس بویایی ندارند.

۲۵- درستی و نادرستی عبارتهای زیر به ترتیب از راست به چپ در کدام گزینه به درستی آمده است؟

الف) بیش از ۳۵۰۰ نوع مورچه در جهان وجود دارد.

ب) مورچه‌ها حس بویایی قوی‌ای دارند.

۲) نادرست - درست

۱) نادرست - نادرست

۴) درست - نادرست

۳) درست - درست

۲۶- مورچه‌ها، دانه‌ی گندم و خربزه را به ترتیب از راست به چپ به چند قسمت تبدیل می‌کنند؟

۲) دو قسمت - دو قسمت

۱) دو قسمت - چهار قسمت

۴) چهار قسمت - چهار قسمت

۳) چهار قسمت - دو قسمت

۲۷- علت این که مورچه‌ها دانه‌های خربزه و گندم را تقسیم می‌کنند، چیست؟

۲) هنگام رسیدن رطوبت سبز نشوند.

۱) هنگام خوردن راحت‌تر باشند.

۴) دانه‌ها به آسانی وارد لانه شوند.

۳) هنگام حمل آن‌ها راحت‌تر باشند.

۲۸- از بین عبارات زیر کدام عبارات صحیح هستند؟

الف) کسی تا به حال صدایی از مورچه‌ها نشنیده است.

ب) شرط لازم سخن گفتن و فهماندن مقصود، زبان است.

ج) مورچه‌ها تمام عمر خود را فقط کار می‌کنند.

۴) ج - الف - ب

۳) ج - ب

۲) الف - ج

۱) الف - ب

۲۹- کدام گزینه نادرست است؟

۱) حضور مورچه‌ها در طبیعت مفید و لازم نیست.

۲) مورچه‌ها جانوران بسیار زحمت‌کشی هستند.

۳) لانه‌ی مورچه‌ها در مقایسه با سایر حشرات ساده‌تر است.

۴) بیش‌تر مورچه‌ها برای ساخت لانه در زمین تونل حفر می‌کنند.

۳۰- وقتی یک مورچه آسیبی می‌بیند، از خودش فرومون خطر منتشر می‌کند. بعد از این حالت کدام اتفاق

می‌افتد؟

۱) مورچه‌های اطراف او در حالت تهاجمی قرار می‌گیرند.

۲) مورچه‌های بیش‌تری به آن منطقه جذب می‌شوند.

۳) مورچه‌های اطراف از آن محل فرار می‌کنند.

۴) گزینه‌های «۱» و «۲»

تلاشی در مسیر معرفت

- دانلود گام به گام تمام دروس ✓
- دانلود آزمون های قلم چی و گاج + پاسخنامه ✓
- دانلود جزوه های آموزشی و شب امتحانی ✓
- دانلود نمونه سوالات امتحانی ✓
- مشاوره کنکور ✓
- فیلم های انگیزشی ✓

 www.ToranjBook.Net

 [ToranjBook_Net](https://t.me/ToranjBook_Net)

 [ToranjBook_Net](https://www.instagram.com/ToranjBook_Net)